

Силабус дисципліни «Національна економіка»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 123 · КОМП'ЮТЕРНА ІНЖЕНЕРІЯ

ОСВІТНІЙ СТУПІНЬ БАКАЛАВР

120 годин · 4 кредити ЄКТС · 4 змістовних модулі

Загальна інформація про дисципліну

Ідентифікація

Назва: Національна економіка

Спеціальність: **123** Комп'ютерна інженерія

Освітні програми: ОП «Фінанси, банківська справа та страхування в управлінських інформаційних системах і технологіях»; ОП «Облік і оподаткування в управлінських інформаційних системах і технологіях»

Ступінь: Бакалавр

120

Годин

загальний обсяг дисципліни

4

Кредити ЄКТС

відповідно до стандарту

4

Модулі

змістовних блоки курсу

Компетентності та результати навчання

Загальні компетентності Здатність до аналізу, синтезу та критичного оцінювання інформації в економічному та макроекономічному контексті: виявлення суттєвих даних, порівняння альтернатив, формування обґрунтованих висновків і висловлення власної позиції. Уміння самостійно навчатися, планувати роботу та організовувати виконання завдань у визначені строки, зокрема під час підготовки рефератів, розрахункових робіт і презентацій. Здатність до усної та письмової професійної комунікації: чітко пояснювати економічні поняття, аргументовано відповідати на запитання, оформлювати звіти, висновки та короткі аналітичні записки. Відповідальність, ініціативність, дисциплінованість та готовність працювати в команді під час групового аналізу кейсів, обговорення ситуацій із макроекономічної практики та спільного пошуку рішень. - аналізувати навчальну, статистичну та нормативну інформацію; - виділяти головне та узагальнювати результати; - планувати власну діяльність і дотримуватися дедлайнів; - коректно спілкуватися з викладачами та одногрупниками; - брати участь у командній роботі та розподіляти обов'язки.	Фахові компетентності Розуміння сутності національної економіки, її структури, функцій та місця в системі світового господарства. Знання принципів функціонування економічної системи країни, основних макроекономічних показників, механізмів державного регулювання та прийняття економічних рішень. Здатність аналізувати макроекономічні показники: ВВП, рівень зайнятості, інфляцію, державний бюджет, грошово-кредитну політику та зовнішньоекономічну діяльність. Знання основ економічного зростання, структурної трансформації та цифровізації національної економіки в умовах глобалізації. - оцінювати стан національної економіки за ключовими макроекономічними показниками; - визначати роль і функції держави в регулюванні економіки; - характеризувати ринкові механізми та галузеву структуру; - орієнтуватися в основах фіскальної та монетарної політики; - пояснювати вплив зовнішнього середовища та глобалізації на розвиток національної економіки.	Результати навчання Пояснювати сутність макроекономічних категорій та явищ: ВВП, національний дохід, рівень зайнятості, інфляція, державний борг, платіжний баланс, економічне зростання та циклічність. Аналізувати основні показники розвитку національної економіки для виявлення тенденцій і проблем її функціонування. Характеризувати структуру та інститути національної економіки, застосовувати методи оцінки ефективності державного регулювання, визначати основні тенденції та робити висновки щодо конкурентоспроможності країни в глобальному середовищі. Орієнтуватися в нормативно-правовій базі у сфері економічної та фінансової політики. - пояснювати економічний зміст макроекономічних термінів і категорій; - аналізувати структуру і динаміку ВВП, зайнятості та цін; - визначати показники ефективності та конкурентоспроможності національної економіки; - застосовувати базові методи оцінки макроекономічних результатів; - використовувати нормативні та інформаційні джерела для прийняття обґрунтованих рішень.
---	---	--

Національна економіка як система

Тема 1.1

**Національна економіка:
сутність, структура та цілі.**

Поняття національної економіки як соціально-економічної системи, її ознаки, структурні елементи, основні цілі та функції.

Тема 1.2

**Економічні системи та
інституціональне середовище:**

типи економічних систем, ринковий механізм, інституціональна структура національної економіки, роль власності та підприємництва.

Тема 1.3

**Макроекономічні показники та
система національних
рахунків.**

ВВП, ВВП, національний дохід, методи розрахунку ВВП, дефлятор і реальний ВВП, рівень добробуту.

Ринковий механізм та макроекономічна рівновага

Тема 2.1

Сукупний попит і сукупна пропозиція. Фактори сукупного попиту, моделі сукупної пропозиції, умови макроекономічної рівноваги та механізми її відновлення.

Тема 2.2

Зайнятість, безробіття та ринок праці. Форми і види безробіття, природний рівень безробіття, крива Філліпса, державна політика зайнятості.

Тема 2.3

Інфляція та антиінфляційна політика. Причини, види та соціально-економічні наслідки інфляції, методи її вимірювання, інструменти антиінфляційного регулювання.

Тема 2.4

Економічне зростання та циклічність. Фактори і моделі економічного зростання, економічний цикл, кон'юнктурні коливання та антициклічна політика держави.

Державне регулювання та фінансова система

Тема 3.1

Роль держави в національній економіці: функції держави, методи та інструменти регулювання, державна власність і підприємництво.

Тема 3.2

Фіскальна політика та державний бюджет. Доходи і видатки бюджету, бюджетний дефіцит, державний борг, автоматичні стабілізатори та дискреційна фіскальна політика.

Тема 3.3

Грошово-кредитна (монетарна) політика. Грошова маса, банківська система, інструменти монетарної політики НБУ, інфляційне таргетування.

Тема 3.4

Соціальна та структурна політика держави. Розподіл доходів, бідність, соціальний захист, цифровізація та структурна трансформація економіки.

Зовнішньоекономічна діяльність та конкурентоспроможність

Тема 4.1

Зовнішня торгівля та платіжний баланс. Структура платіжного балансу, торговий баланс, теорії міжнародної торгівлі, торгова політика України.

Тема 4.2

Міжнародні валютно-фінансові відносини. Валютний ринок, валютний курс, фактори його формування, валютна політика НБУ, міжнародний рух капіталів.

Тема 4.3

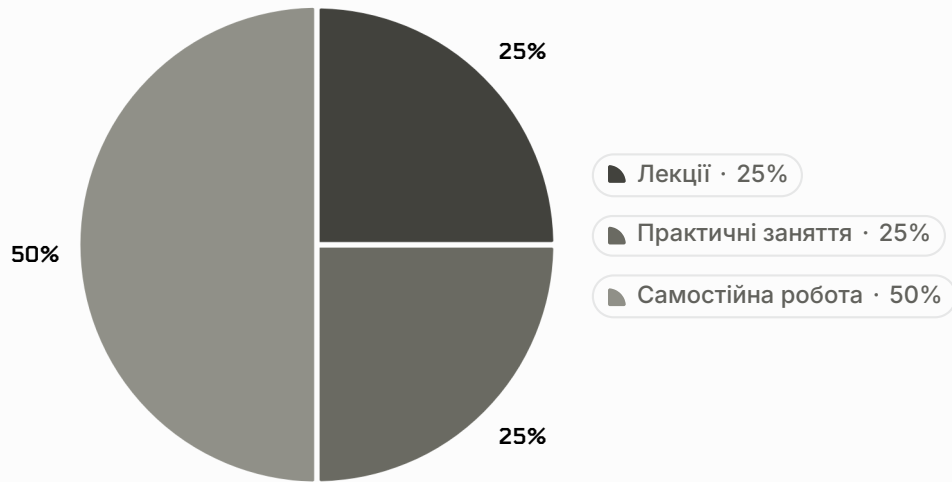
Конкурентоспроможність та інтеграція. Поняття конкурентоспроможності країни, індекси глобальної конкурентоспроможності, євроінтеграційний курс України та перспективи розвитку.

Розподіл навчального часу – 120 годин

Модуль	Тема	Лекції (год.)	Практичні (год.)	Самостійна робота (год.)
Модуль 1	Тема 1.1 – Сутність та структура НЕ	2	2	5
	Тема 1.2 – Економічні системи	2	2	5
	Тема 1.3 – СНР та макропоказники	4	4	5
Модуль 2	Тема 2.1 – Сукупний попит і пропозиція	2	2	5
	Тема 2.2 – Зайнятість та ринок праці	2	2	5
	Тема 2.3 – Інфляція та регулювання	2	2	5
	Тема 2.4 – Зростання та цикли	4	4	5
Модуль 3	Тема 3.1 – Роль держави в НЕ	2	2	5
	Тема 3.2 – Фіскальна політика	2	2	5
	Тема 3.3 – Монетарна політика	2	2	5
	Тема 3.4 – Соціальна та структурна політика	2	2	5
Модуль 4	Тема 4.1 – Зовнішня торгівля і платіжний баланс	2	2	5
	Тема 4.2 – Валютні відносини	2	2	5
	Тема 4.3 – Конкурентоспроможність та інтеграція	2	2	5
Разом		30	30	60

 Загальний обсяг: **120 годин = 4 кредити ЄКТС**. Розподіл є орієнтовним і може коригуватися відповідно до специфіки навчального процесу.

Примітки до розподілу часу

Структура навчального часу

Загальний обсяг — **120 годин (4 кредити ЄКТС)** — розподілено між трьома формами роботи для забезпечення балансу між теорією та практикою.

- **Лекції (30 год.):** подача ключового теоретичного матеріалу
- **Практичні (30 год.):** відпрацювання навичок, розв'язання задач
- **Самостійна робота (60 год.):** поглиблене вивчення, підготовка завдань

□ Самостійна робота становить **50% обсягу дисципліни** — студенти навчаються працювати з джерелами самостійно.

Самостійна робота студентів

Опрацювання літератури

Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу за підручниками з національної економіки та макроекономіки (Тульчинська, Кожемяченко та ін.), нормативно-правовими актами (Конституція України, Бюджетний кодекс, Закон про НБУ), науковими статтями у фахових виданнях. Студент має вміти конспектувати ключові положення, виділяти головні поняття та визначення, порівнювати підходи різних авторів до трактування макроекономічних категорій, формувати короткі узагальнення за темами курсу.

Робота з інформаційними ресурсами

Опрацювання офіційних сайтів Міністерства економіки України (me.gov.ua), Державної служби статистики (ukrstat.gov.ua), Національного банку України (bank.gov.ua), Міністерства фінансів (mof.gov.ua) та Верховної Ради України (zakon.rada.gov.ua). Аналіз статистичних звітів щодо макроекономічних показників, бюджетних даних, порівняння показників у динаміці, пошук актуальної інформації для навчальних завдань. Результат — розвиток навичок роботи з офіційними джерелами та формування інформаційної грамотності.

Індивідуальні завдання

Виконання розрахункових завдань із визначення ВВП, рівня інфляції, безробіття та показників платіжного балансу; аналітичних завдань щодо оцінки ефективності фіскальної та монетарної політики, структури державного бюджету, динаміки макроекономічних показників; творчих завдань — підготовка есе, аналітичних записок, міні-досліджень з актуальних питань розвитку національної економіки України. Очікуваний результат — уміння застосовувати теорію на практиці та обґрунтовувати висновки.

Підготовка до занять

Підготовка до практичних занять шляхом опрацювання умов задач, повторення теоретичного матеріалу та відпрацювання алгоритмів розв'язання; підготовка до тестувань через вивчення ключових термінів і визначень, формул і базових підходів; підготовка до контрольних робіт за кожним змістовним модулем через систематизацію знань, повторення прикладів із занять і розв'язання типових задач. Очікуваний результат — готовність до активної роботи на заняттях і впевнене виконання контрольних завдань.

Форми контролю знань

1

Поточний контроль

Завдання: розрахункові та аналітичні вправи за темами змістовного модуля. Оцінюються регулярність виконання завдань, якість відповідей і рівень засвоєння матеріалу. Поточний контроль формує накопичувальну оцінку протягом семестру.

2

Проміжний контроль

Самостійна робота — комплексне ситуаційне завдання або реферат, які охоплюють теми змістовних модулів (теоретичні питання, розрахункові задачі, аналіз макроекономічних показників). Оцінюються повнота відповіді, правильність розрахунків та обґрунтованість висновків.

3

Підсумковий контроль — Залік

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку відповідно до навчального плану. Форма проведення — тестування. Підсумкова оцінка враховує результати поточного, проміжного та підсумкового контролю відповідно до встановленої шкали оцінювання: 100-бальна система з переведенням у національну шкалу та ЄКТС.

Методи викладання

Підходи до навчання

Викладання дисципліни «Національна економіка» поєднує класичні академічні та інтерактивні методи, що забезпечує формування не лише міцної теоретичної бази, а й практичних навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності у сфері фінансів, обліку та управлінських інформаційних систем. Такий підхід сприяє глибшому розумінню макроекономічних процесів, розвитку аналітичного мислення та вмінню застосовувати набуті знання під час розв'язання фахових завдань.

Лекції Системне подання теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, таблиць і прикладів із макроекономічної практики; студенти ведуть конспекти та задають уточнювальні запитання.	Кейс-стаді Аналіз реальних макроекономічних ситуацій в Україні та світі; студенти виявляють проблему, пропонують рішення та обґрунтовують висновки.	Практичні задачі Розрахункові вправи за темами (визначення ВВП, інфляції, рівня безробіття, мультиплікатора); відпрацювання алгоритмів розв'язання.
Дискусії Обговорення актуальних проблем національної економіки України (відновлення, євроінтеграція, цифровізація, монетарна та фіскальна політика); розвиток критичного мислення та аргументації.	Робота з нормативними документами Опрацювання Бюджетного кодексу, Закону про НБУ, законів про державний бюджет та підзаконних актів; формування навичок роботи з правовою та фінансовою базою.	Самостійне дослідження Підготовка аналітичних записок, міні-рефератів і презентацій за обраною темою; розвиток навичок самостійного пошуку та систематизації інформації.
Тестування та опитування Перевірка рівня засвоєння матеріалу після кожної теми; формування навичок чіткого та лаконічного формулювання відповідей.		
Усі методи спрямовані на формування компетентностей, передбачених освітніми програмами спеціальності 123 "Комп'ютерна інженерія" (ОП «Фінанси, банківська справа та страхування в УІСІТ» та ОП «Облік і оподаткування в УІСІТ»).		

Рекомендована література та ресурси

1. Тульчинська С. О., Кожемяченко О. О., Кузьмінська Н. Л., Шашина М. В. Національна економіка [Електронний ресурс] : підручник для здобувачів ступеня бакалавра. — Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. — URL: <https://ela.kpi.ua>
2. Заблоцький Б. Ф. Національна економіка : підручник. — 2-ге вид., стереотипне. — Львів : Новий Світ-2000, 2025. — 582 с.
3. Корогодова О. О. Національна економіка: практикум : навч. посіб. — Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2025. — 80 с.
4. Кудінова А. В., Кулага І. В., Лопух К. В. Основи економічних знань : навч. посіб. — Київ : ВЦ «Академія», 2023. — 208 с.
5. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси : підручник. — Житомир : Університет «Полісся», 2024. — 317 с.
6. Непран А. В., Шевченко І. Ю. (ред.) Економіка підприємства : підручник. У 3 т. Т. 1. — Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2024.
7. Чередніченко О. О., Мірзоєва Т. В., Степасюк Л. М., Томашевська О. А. Економіка розвитку : навч. посіб. — Київ : Компрінт, 2023. — 405 с.
8. Шубала О. М., Рудь Н. Т., Дзямулич М. І. Економіка та управління персоналом: курс магістра : навч. посіб. — Луцьк : Надстир'я, 2024. — 344 с.
9. Єршова О. О., Гончаренко І. М. Сучасні моделі управління розвитком бізнесу: сутність, види, інноваційні бізнес-моделі. Журнал стратегічних економічних досліджень. — 2023. — № 2. — С. 75.
10. Якименко І. Л., Петрашко Л. П. Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти : підручник. — Київ : НУХТ, 2023. — 337 с.
11. Степасюк Л. М., Якимовська А. В. Методичні вказівки для виконання практичних завдань з дисципліни «Національна економіка». — Київ : НУБіП України, 2024.
12. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
13. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
14. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 № 679-XIV (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
15. Національний банк України. Інфляційний звіт. — URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/inflyatsiyniy-zvit>
16. Державна служба статистики України. — URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
17. Міністерство економіки України. — URL: <https://me.gov.ua/>
18. Міністерство фінансів України. — URL: <https://mof.gov.ua/>
19. Офіційний сайт Верховної Ради України. — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
20. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. — URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
21. Офіційний сайт Державної податкової служби України. — URL: <https://tax.gov.ua/>
22. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. — URL: <https://www.treasury.gov.ua/>
23. Офіційний сайт Рахункової палати України. — URL: <https://rp.gov.ua/>
24. Журнал «Економіка та суспільство» (електронне видання). — URL: <https://economyandsociety.in.ua/>
25. Офіційний сайт Національного банку України. — URL: <https://bank.gov.ua/>